

PĀRSKATS PAR ZINĀTNISKO DARBĪBU VIDZEMES AUGSTSKOLĀ

2021

VIDZEMES
AUGSTSKOLA

LR Zinātniskās institūcijas
reģistrācijas apliecība
Nr. 172171
Izdota 2015. gada 15.jūlijā

Valmiera, 2022

PĀRSKATS PAR ZINĀTNISKO DARBĪBU VIDZEMES
AUGSTSKOLĀ 2021. GADĀ IZDOTS SASKAŅĀ AR
LATVIJAS REPUBLIKAS ZINĀTNISKĀS DARBĪBAS
LIKUMU.

VIDZEMES AUGSTSKOLAS (VIA) ZINĀTNISKĀS
DARBĪBAS PUBLISKAJĀ PĀRSKATĀ IEKĻAUTI
NOZĪMĪGĀKIE DATI PAR PĒTĪJUMU KVANTITATĪVAJIEM
UN KVALITATĪVAJIEM REZULTĀTIEM 2021. GADĀ.
PĀRSKATĀ IZMANTOTI DATI NO VIA AKADĒMISKO UN
ZINĀTNISKO STRUKTŪRVIENĪBU PĀRSKATIEM PAR
DARBU 2021.GADĀ.

VIA
VIDZEMES
AUGSTSKOLA

SATURS

IEVADS

1. MISIJA, VĪZIJA, STRATĒGISKĀ IDENTITĀTE, PRIORITĀTES
2. VIDZEMES AUGSTSKOLAS JURIDISKAIS STATUSS, STRUKTŪRA UN PĀRVALDE
3. ZINĀTNISKĀS DARBĪBAS REZULTĀTI 2021. GADĀ
 - 3.1. IESNIEGTO PROJEKTU PIETEIKUMI 2021.GADĀ
 - 3.2. UZSĀKTIE PĒTĪJUMI 2021.GADĀ
 - 3.3. PĒTNIECĪBĀ IESAISTĪTIE DARBINIEKI 2021.GADĀ
 - 3.4. STARPTAUTISKĀS PUBLIKĀCIJAS 2021.GADĀ
 - 3.5. PĒTĪJUMU REZULTĀTI 2021.GADĀ

IEVADS

Mīlie lasītāji!

Jūsu priekšā ir pārskats par zinātniskās darbības rezultātiem Vidzemes Augstkolā (ViA) 2021.gadā. Esam priecīgi iepazīstināt ar šo informāciju ikvienu interesentu.

Zinātnisko darbību ViA īsteno, atbilstoši tās misijai un vīzijai, īpaši tiecoties sekmēt dažādu zinātņu nozaru pētnieku sadarbību, kā arī fokusēties uz lietišķi pielietojamu pētniecību. Mūsu pētnieku skaits gadu gaitā pieaug, tas nozīmē aizvien vairāk intelektuāla pienesuma Vidzemes, Latvijas, kā arī Eiropas zinātnes telpai. Mēs plaši veram savas durvis un sadarbojamies ar zinātniskajām institūcijām tepat Latvijā un arī ārvalstīs, pētnieciskajā darbā iesaistām studējošos.

Kā redzam 2021.gada rezultātu apkopojumā, tad nozīmīgs atspēriena solis ViA zinātniskās darbības aktivizēšanā ir bijusi iesaiste Eiropas Universitāšu aliansē E³UDRES² - kopā ar alianses partneriem 2021.gadā īstenoti projekti, kā arī sagatavoti jauni pieteikumi Eiropas Komisijas finansētās programmās.

Esam plaši īstenojuši zinātnes komunikāciju, veidojot zinātnes tematikai veltītus raidījumus kanālā "ReTV", kā arī organizējot vairākas nozīmīgas konferences.

Šis pārskats ilustrē to, ka pētniecisko darbu ViA sekmīgi īstenojusi, par spīti dažādiem COVID-19 pandēmijas ierobežojumiem un izaicinājumiem. Pateicamies visiem kolēģiem ViA un ikvienam mūsu sadarbības partnerim, kuri to paveica! Lai atskats uz 2021.gada rezultātiem iedvesmo mūs jauniem sasniegumiem zinātniskajā darbā!

Agnese Dāvidsone, rektora p.i.

1. MISIJA, VĪZIJA, STRATĒĢISKĀ IDENTITĀTE, PRIORITĀTES

VIDZEMES AUGSTSKOLA (VIA) DIBINĀTA 1996.GADĀ, VIDZEMES PAŠVALDĪBĀM LEMJOT PAR NEPIECIEŠAMĪBU VIDZEMES REĢIONĀ IZVEIDOT AUGSTSKOLU. 2001.GADĀ VIA IEGUVUSI VALSTS AUGSTSKOLAS STATUSU, 2002.GADĀ AKREDITĒTA UZ NENOTEIKTU LAIKU. AUGOT AUGSTSKOLAS ZINĀTNISKAJAI KAPACITĀTEI UN SEKOJOT STARPTAUTISKAJĀM TENDENCĒM, 2015.GADĀ IEGUVUSI ZINĀTNISKĀS INSTITŪCIJAS STATUSU.

ViA misija ir veicināt zināšanu sabiedrības ilgtspējīgu attīstību reģionālā un nacionālā līmenī, nodrošinot privāto un publisko sektoru ar augsta līmeņa profesionāliem, kā arī veicot pētniecību sabiedriski aktuālu problēmu risināšanai.

ViA vīzija - ViA ir starptautiski atpazīstama reģionāla augstākās izglītības, zinātnes, zināšanu pārnese un ideju līderības platforma, kas piedāvā digitālā laikmeta ekosistēmu daudzpusīgām iespējām profesionālās augstākās izglītības iegūšanā un starpdisciplināras pētniecības veikšanā, proaktīvi atbildot uz sabiedrības izaicinājumiem.

VIA STRATĒĢISKO IDENTITĀTI VEIDO ČETRI PAMATA ELEMENTI:

1. Starpdisciplinārs skatījums un dažādu zinātnes nozaru integrāciju,
 2. Inovatīvas studiju metodes, kas ir orientētas uz studējošo aktīvu līdzdalību, vispusīgu attīstību un teoriju praktisku pielietojšanu visa studiju procesa gaitā,
 3. Studijas zaļā vidē,
 4. Vidzemes reģiona augstskola, kas sniedz atbalstu reģiona attīstībai.
- Starpdisciplināra pieeja studiju procesā studentiem palīdz attīstīt vispusīgu skatījumu uz daudzveidīgu pasauli, kas dod iespēju ātri adaptēties dinamiskā politiskā, ekonomiskā, sociālā un tehnoloģiskā vidē. ViA cenšas attīstīt integrālu viedumu pretstatā šaurai specializācijai. Šis stratēģiskās identitātes elements augstskolai dod iespēju nodot skaidru vēstījumu, ka tās studiju piedāvājuma kodolu veido divas zinātņu nozares – sociālās zinātnes un inženierzinātnes, kuras, viena otru papildinot, sniedz integrētu skatījumu uz sabiedrību un tehnoloģijām.

VIA STRATĒĢISKĀS PRIORITĀTES:

Izglītība

ViA izglītības programma – studiju programmas un virzieni, mūžizglītība, papildizglītība skolēniem

Zinātne

ViA pētniecības attīstības stratēģija un programma – proaktīva atbilde sabiedrības izaicinājumiem, atbilstoši studiju virzieniem un ārējam pieprasījumam

Zināšanu pārnese un ideju līderība

ViA un tās partnerinstitūciju zināšanu nodošana sadarbības partneriem, Vidzemes reģiona intelektuālā līdera lomas uzņemšanās valsts un reģiona izaugsmes veicināšanā

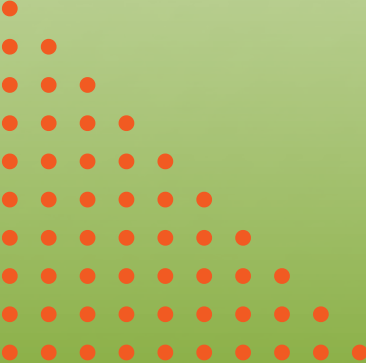

2. VIDZEMES AUGSTSKOLAS JURIDISKAIS STATUSS, STRUKTŪRA UN PĀRVALDE

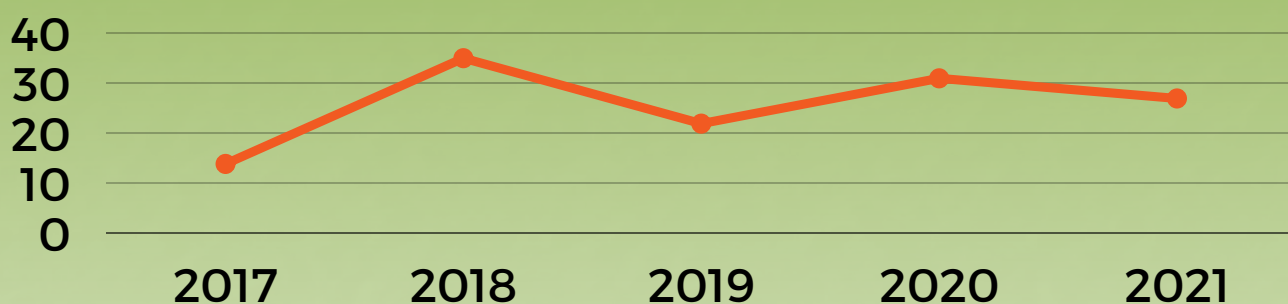
ViA ir atvasināta publiska persona. ViA ir dibinājusi valsts un tās tiesisko darbību reglamentē ViA Satversme.

Augstskolas pārvaldībā tiek ievērots demokrātisks vadības stils un koleģialitātes princips. Fakultāšu dekāni un citu akadēmisko un administratīvo struktūru vadītāji tiek iesaistīti lēmumu pieņemšanas procesā un augstskolas operatīvās un stratēģiskās vadības plānošanā un īstenošanā. Vismaz vienu reizi mēnesī notiek Attīstības, akadēmisko un zinātnisko jautājumu sēdes, kurās tiek izskatīti augstskolas attīstībā un vadībā konceptuāli svarīgi jautājumi. Akadēmiskā un pētnieciskā darba vadību nodrošina akadēmiskais un zinātņu prorektors.

Ar ViA struktūru varat iepazīties šeit.

3.ZINĀTNISKĀS DARBĪBAS REZULTĀTI 2021.GADĀ

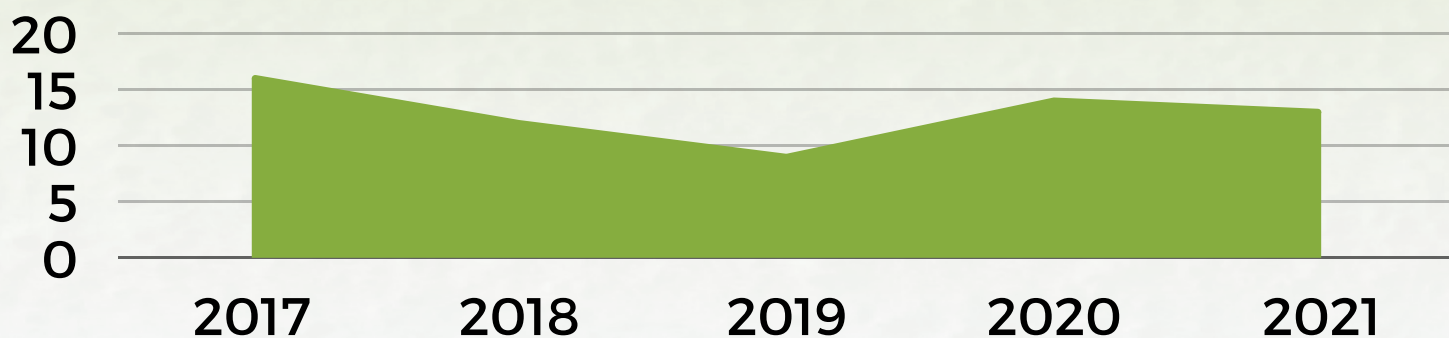

1.attēls. Pieteikumu skaits laika periodā no 2017. gada līdz 2021. gadam.

IESNIEGTO PROJEKTU PIETEIKUMI 2021.GADĀ

2021.gadā kopumā iesniegti 27 pētniecības projektu pieteikumi, no kuriem 15 starptautiski un 12 nacionāla līmeņa. Uz perioda beigām 8 tika apstiprināti, 14 tika noraidīti un 5 joprojām atradās vērtēšanā.

UZSĀKTIE PĒTĪJUMI 2021.GADĀ

2.attēls. Uzsāktu pētījumu skaits laika periodā no 2017. gada līdz 2021.gadam.

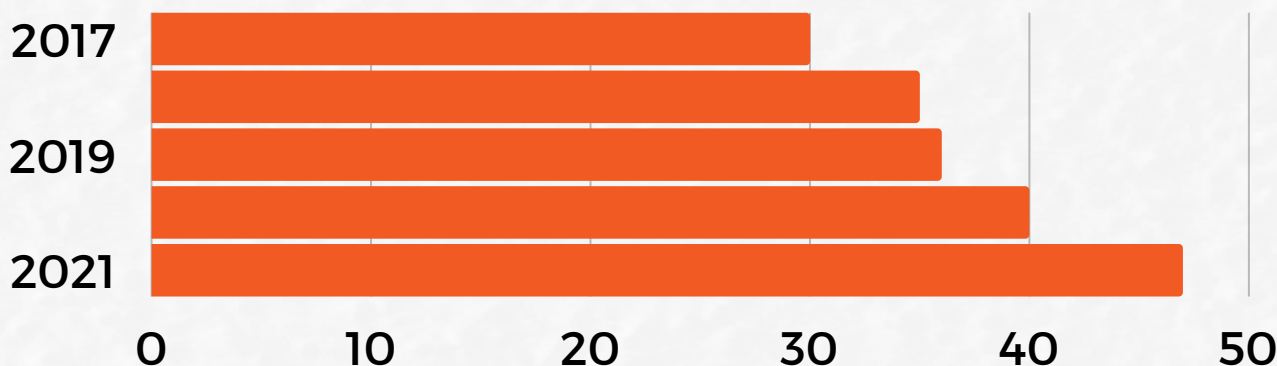
UZSĀKTO PROJEKTU SARAKSTS

2021.GADĀ

Nr.	Projekta nosaukums	Finansētājs
1	<u>Kvantitatīvie dati par sociālajām un ekonomiskajām transformācijām trīs Baltijas valstu reģionos pēdējos simts gados vēsturisko transformāciju analīzei un nākotnes izaicinājumu pārvarēšanai (Baltic 100).</u>	Ziemeļvalstu Ministru padomes birojs
2	<u>Pavirzīšanās ietekme uz mājāsaimniecību atkritumu pārvaldīšanas paradumiem</u>	Fundamentālo un lietišķo pētījumu programma
3	<u>Izglītības vērtības transformācija sociālās kopienas kultūras un ekonomiskajai izaugsmei (IzVeTSKKEI).</u>	Fundamentālo un lietišķo pētījumu programma
4	<u>Sabiedrības kiberdrošības spēju paaugstināšana (ADVANCES).</u>	Baltijas Pētniecības programma
5	<u>Paplašināta realitāte biomedicīnas vidē</u>	ERASMUS+
6	<u>Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitorings un digitālie risinājumi efektīvākai apmeklētāju plūsmas vadībai</u>	Latvijas vides aizsardzības fonds
7	<u>Vidzemes inovāciju programma studentiem - VIPS</u>	ERAF
8	<u>E³UDRES² uzņēmējdarbības un inovāciju tīkls gudriem un ilgtspējīgiem Eiropas reģioniem (E.I.N.S.).</u>	EIT HEI Initiative
9	<u>Tehnoloģiskie risinājumi apmeklētāju plūsmas pārvaldīšanai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās</u>	Latvijas vides aizsardzības fonds
10	<u>Stiprināt augstākās izglītības institūciju akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomās RTA, VeA un ViA</u>	ESF
11	<u>Zinātniskuma kultūra vidējā izglītībā sabiedrības ilgtspējai</u>	Fundamentālo un lietišķo pētījumu programma
12	<u>Ziemeļvalstu un Baltijas valstu sadarbība, lai veicinātu bio un aprites ekonomiku (BioBaltic).</u>	Ziemeļvalstu Ministru padomes birojs
13	<u>Virtuālās realitātes platforma celtniecības nozares darbinieku drošības apmācībām</u>	ERAF

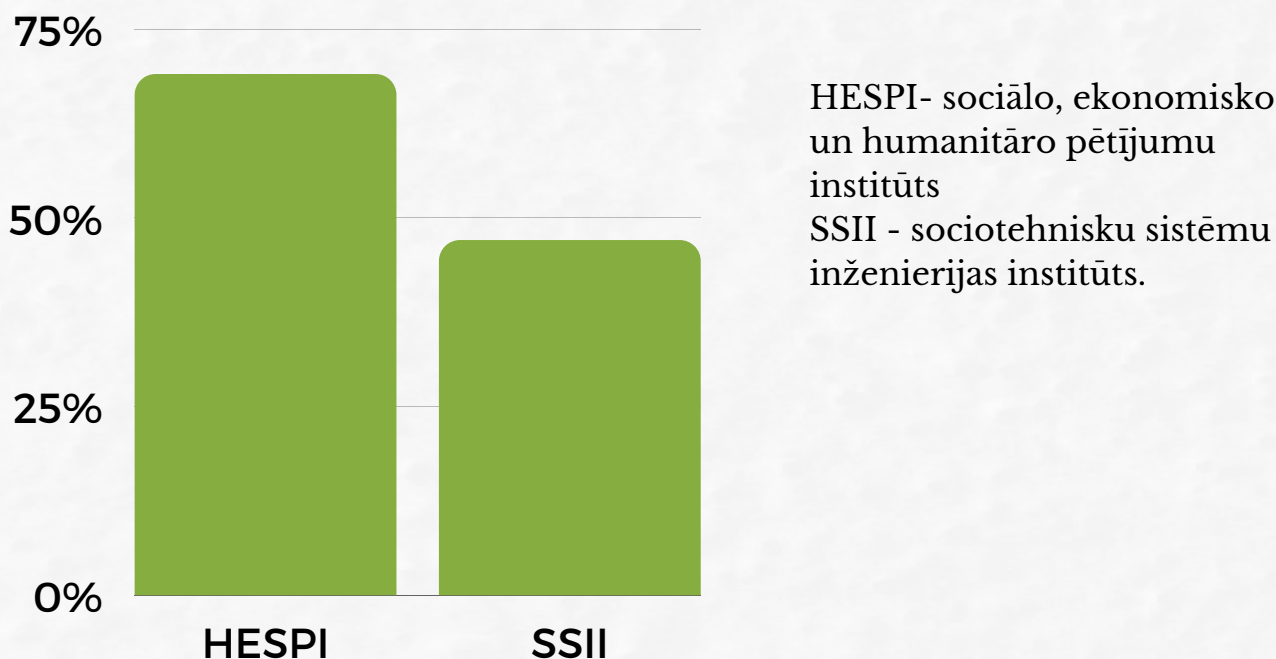
VĒLĒTAIS ZINĀNTISKAIS PERSONĀLS 2021.GADĀ

Pieaugot starptautisko pētījumu īpatsvaram, apjomam un sarežģītībai, līdzīgi aug arī zinātniskā personāla skaits.

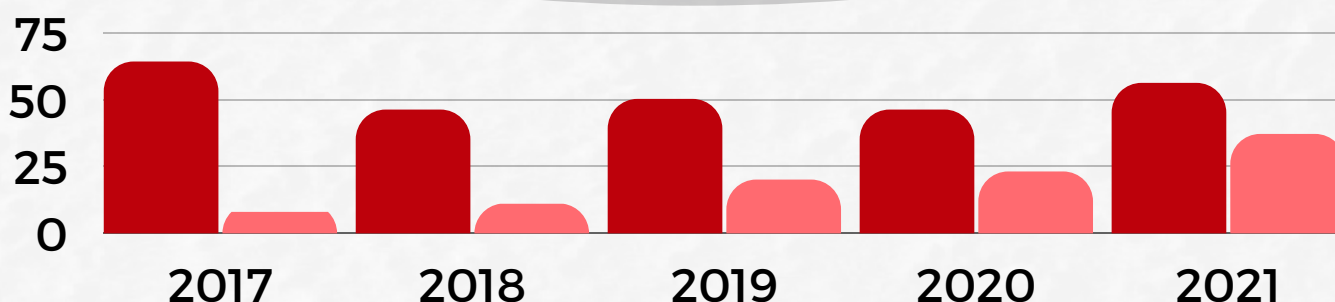
3.attēls. Vēlētā zinātniskā personāla skaits laika periodā no 2017. gadam līdz 2021. gadam.

Studējošo aktīvu līdzdalība, vispusīga attīstība un teoriju praktiska pielietošana visa studiju procesa gaitā nozīmē proaktīvu studējošo iesaisti pētniecības projektos un līgumdarbos. Potenciālie pētnieki jau doktorantūras studiju laikā tiek iesaistīti pētniecības projektu ieviešanā un kā zinātniskie asistenti tiek ievēlēti ViA zinātniskā personāla sastāvā. Šī pieeja īstermiņā samazina zinātniskā personāla ar doktora grādu proporciju, bet vidējā termiņā palielina pētniecības kapacitāti.

4.attēls. Zinātniskais personāls ar doktora grādu 2021. gadā.

PUBLIKĀCIJAS 2021.GADĀ

5.attēls. Publikāciju skaits laika periodā no 2017. gada līdz 2021. gadam.

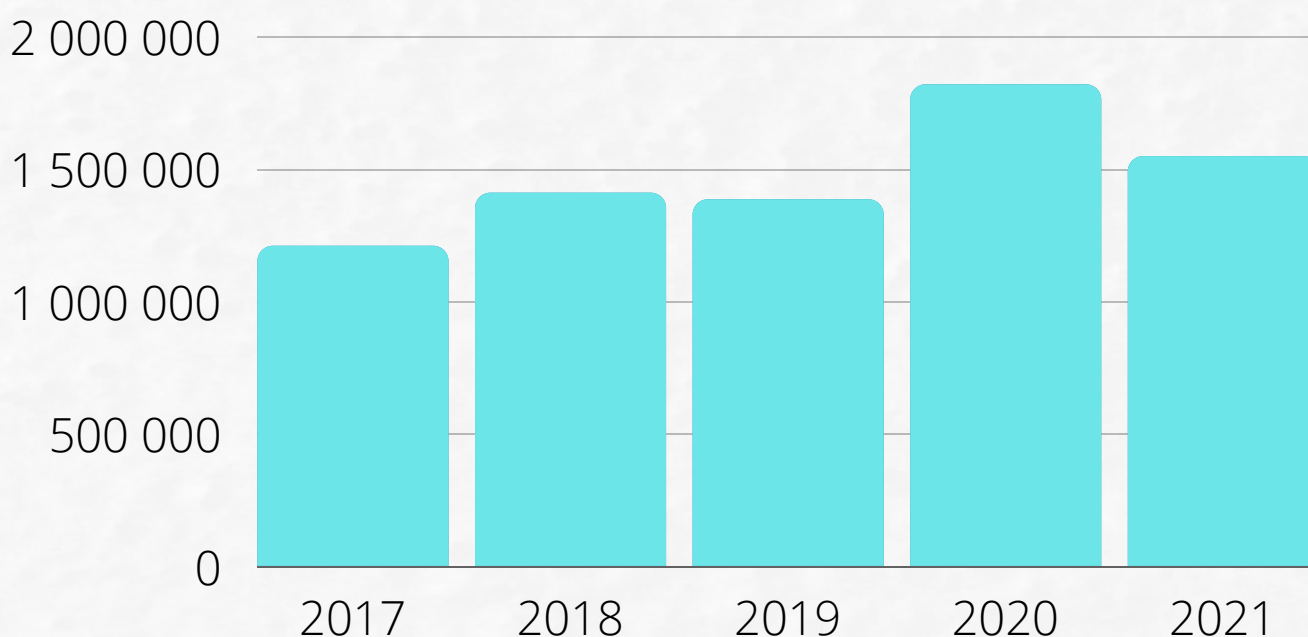
Publikācijas kopā

Indeksētās publikācijas

Lai arī zinātnisko publikāciju apjomā nav novērojama strauja izaugsme (sarkanais stabiņš), tā novērojama Web of Science un SCOPUS indeksēto publikāciju (rozā stabiņš) īpatsvarā pret pārējām publikācijām, kas likumsakarīgi atspoguļo pieaugošo ViA pētnieku iesaisti starptautiskos pētniecības projektos un konsorcijs.

Zinātnisko projektu finansējums

Gadu no gada ieņēmumi no zinātniskajiem un pētniecības projektiem pamazām, bet pieaug. Pēdējos divus gadus to īpatsvars pret citiem ViA ieņēmumiem pārsniedz 50% proporciju, norādot uz to, cik nozīmīga pētniecība ir augstākās izglītības institūcijām Latvijā.

KONFERENCES 2021.GADĀ

2021.gadā docētāji un pētnieki uzstājušies 20 (2020.gadā – 15; 2019.gadā – 17) starptautiskās konferencēs ar ziņojumiem. 2021.gadā bija novērojams, ka pēc 2020.gada SARS-CoV-2 vīrusa epidēmijas sākuma, bija nostabilizējies tiešsaistes zinātnisko konferenču piedāvājums, kā arī pētnieki bija pieraduši konferencēs uzstāties attālināti, kā rezultātā, uzstāšanās starptautiskās konferencēs un kongresos intensitāte atgriezās iepriekšējā pirmspandēmijas līmenī.

STARPTAUTISKĀ ZINĀTNISKĀ KONFERENCE SABIEDRĪBA. TEHNOLOĢIJAS. DROŠĪBA

2021.GADA 26.MARTS

Šīs konferences mērķis bija nodrošināt pētniekiem platformu zināšanu un ideju apmaiņai par jaunākajām tendencēm šajās disciplīnās:

- Droša sabiedrība
- Drošas tehnoloģijas

Lai arī konference ir aiz muguras, tās ierakstu var noskatīties [šeit](#).

Konferences paneldiskusijās un darbnīcās kopumā piedalījās 30 pētnieki no 8 valstīm (ASV, Čehijas, Francijas, Igaunijas, Indijas, Itālijas, Latvijas un Marokas).

CITI AR ZINĀTNI SAISTĪTI PASĀKUMI

1. Vebinārs "Komunikācijas grābekļi, uz kuriem varēja arī neuzkāpt: Latvija un COVID-19 radītā krīze" (13.01.2021)
2. Projekta LIFE-IP LatViaNature uzsākšanas seminārs (25.03.2021)
3. Eiropas Zinātnieku nakts 2021 (30.04.2021)
4. Starptautiskais hakatons "Hack2Change" (23.-24.09.2021)
5. Projekta Baltic100 seminārs (27.-28.09.2021)
6. "VPP projekta "Dokumentārā mantojuma izpētes nozīme, veidojot sinerģijas starp pētniecību un sabiedrību" noslēguma konference" (25.11.2021)
7. "VPP projekta noslēguma konference "Kā neapmaldīties nākotnē?" (29.11.2021)

ZINĀTNE TUVPLĀNĀ

Ņemot vērā SARS-CoV-2 vīrusa pandēmijas pulcēšanās ierobežojumus, tradicionālās "HESPI Pētniecisko diskusiju pēcpusdienas", tika veiksmīgi aizstātas ar raidījumu "Zinātne tuvplānā". 2021.gadā tika sagatavoti un Re:TV translēti 10 "Zinātne tuvplānā" raidījumi, kas šobrīd pieejami YouTube platformā:

- Valdības komunikācija
- Virtuālās realitātes pielietojuma iespējas
- Attālinātais darbs
- Virtuālās realitātes pielietojums medicīnā
- Jaunieši - īpaši aizsargājamo teritoriju nākotne
- Ražošanas digitalizācija
- Pilsoniskā līdzdalība
- Pamesteņu tūrisms
- Vides modelēšana
- Ilgtermiņa lauksaimniecība